

ปัญหาการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม

นางสาวบุญยง บุญยะไวโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสต์มหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย สุพิลาสงครามมหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-561-045-3

007284

T16030A6X

Problems Concerning Utilization of Instructional Media
of Phibulsongkram Teachers College Students

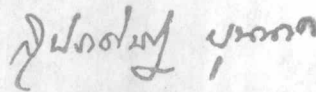
Miss Boonyong Boonyawairoch

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1982

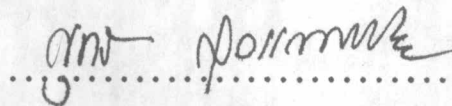
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม
โดย นางสาวบุญยง บุญยะไวโรจน์
ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์ วิรุฬห์ สีลาพฤกษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

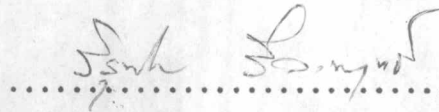

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองคณบดี อาจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ บุญมาศ)

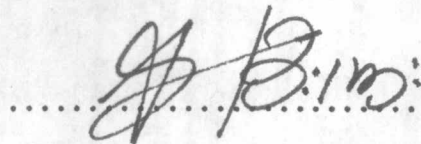
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

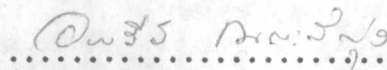
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์สุภัทร สุวรรณคำชัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์ วิรุฬห์ สีลาพฤกษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์ สมเชาวิ เนตรประเสริฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ อรรถชัย ณ ตะกั่วทุ่ง)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2

Thesis Title Problems Concerning Utilization of Instructional
Media of Phibulsongkram Teachers College Students

Name Miss Boonyong Boonyawairoch

Thesis Advisor Assistant Professor Viroon Leelaprute

Department Audio-Visual Education

Academic Year 1981

ABSTRACT

The purposes of this research were : (1) to study the problems of utilizing and producing instructional media of Phibulsongkram Teacher College Students (2) to study the teacher students' attitude towards the instructional media and (3) to study the teacher students' knowledge and experience in Audio-Visual Education. The data were collected by means of questionnaires. One hundred and eighty questionnaires were distributed to the Phibulsongkram teacher students. The data were analyzed in terms of percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were :

Concerning the problems of the utilizing instructional media were most teacher students produced instructional materials of their own. Among teacher made materials, wordcards and charts were most commonly found. The problems in producing them were the lack of budget and knowledge. The teacher students in rural area's problems were the services of instructional media and the co-operation of schools and the college.

2

The teacher students believed that the instructional media can interest the pupils and make them understand the lessons better. When the teacher students used instructional media they felt that they were successful in teaching. The instructional media which the teacher students used most were wordcards, pictures and the real objects. The motion pictures, filmstrip and slides were not used

Most teacher students' knowledge about instructional media and educational technology were in the fair level. Most of them have never been teacher.

The suggestions were the college should provide more courses in educational technology for both levels of certificate and Bachelor of Education Degree. The teacher students should be trained more skills in producing and utilizing instructional media. Besides this the college should provide instructional media from the other sources to serve the need of the teacher students and the instructional media center should be established. Before the training, the college should prepare for the co-operation and the audio-visual workshop program for personal in the co-operative school.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม
ชื่อผู้ผลิต	นางสาวบุญยง บุญยะไวโรจน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ วีรพีหิ สีสาทฤทธิ์
ภาควิชา	โลตห้ค่นคึกษา
ปีการศึกษา	2524

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการใช้และการผลิตสื่อการสอน ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูพิบูลสงครามที่มีต่อการใช้สื่อการสอนเพื่อประกอบการฝึกสอน และศึกษาเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ทางโลตห้ค่นคึกษาของนักศึกษาที่ก่อนออกฝึกสอน / การดำเนิการวิจัยได้รวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบลอบถามกับนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนแล้วของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จำนวน 180 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ คำมีขนิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เล่นอข้อมูลในรูปตาราง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ เกี่ยวกับปัญหาการใช้และการผลิตสื่อการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่ผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง สื่อการสอนที่นักศึกษาผลิตได้เองส่วนใหญ่เป็นประเภทวัสดุ ได้แก่ บัตรคำ แผนภูมิ และลุ่มรูปภาพ ส่วนล้าเหตุที่นักศึกษาไม่ผลิตสื่อการสอนเนื่องจากขาดทุนทรัพย์ นอกจากนี้นักศึกษายังมีปัญหาในเรื่องขาดความรู้ในการผลิตสื่อการสอน นักศึกษาฝึกสอนในชนบทมีปัญหาในเรื่องการขอรับบริการทางด้านสื่อการสอนของโรงเรียนฝึกสอน และทางวิทยาลัย

นักศึกษาฝึกสอนมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้สื่อการสอน กล่าวคือ นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนเพราะทำให้หนักเรียนล่นใจบทเรียนมาก ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และทำให้หนักศึกษารู้สึกประลပ်ผลล้า เร็จในการล่นเป็นอย่งดี สื่อการสอนที่นักศึกษาใช้มาก

เป็นประเภทวัสดุ ได้แก่ บัตรคำ รูปภาพ และของจริง ที่ใช้น้อยที่สุดเป็นวัสดุสำหรับฉาย
ได้แก่ ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป และสไลด์

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอนพอใช้ได้ นักศึกษา
เกือบทั้งหมดไม่เคยเป็นครูมาก่อนเลย

ข้อเสนอนี้ ทางวิทยาลัยควรเปิดสอนวิชาเกี่ยวกับการผลิตและการใช้
สื่อการสอนให้มากยิ่งขึ้น ทั้งในระดับ ป.กศ.สูง และระดับปริญญาตรี และควรเพิ่ม
ชั่วโมงฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนให้มากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้ทาง
วิทยาลัยควรจัดหาสื่อการสอนจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อบริการนักศึกษาฝึกสอน โดยจัดตั้ง
เป็นศูนย์สื่อการศึกษา ก่อนออกฝึกสอน อาจารย์นิเทศควรขอความร่วมมือและติดต่อ
ประสานงานกับครูพี่เลี้ยง และบุคลากรในโรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับงานด้านโสตทัศนศึกษา
ด้วย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครู
พิบูลสงคราม" สำเร็จผลได้อย่างเรียบร้อยด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิรุทธิ์ สีสาทฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ แนะนำ และปรับปรุง
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง และคณาจารย์แห่งวิทยาลัยครูพิบูลสงครามที่ได้กรุณา
อำนวยความสะดวกเป็นอย่างมากในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งในพระคุณของท่านทั้งหลายตั้งกล่าวแล้วเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพัชรา อิงคินันท์ และคุณภรตกาญจน์ ไชยวงศ์
ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือแนะนำในการเก็บรวบรวมข้อมูล และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
รวมทั้ง ร.อ. ปานศิริ มีผล และ พ.ต.หญิง ศินตนา วัฒนาวณิช ที่ได้เป็น
กำลังใจสนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และผู้วิจัยขอขอบพระคุณบรรดานักศึกษาวิทยาลัยครู
พิบูลสงคราม ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์ยิ่งไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความ	5
วิธีการดำเนินการค้นคว้าวิจัย	6
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้	7
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2 การศึกษาขั้นมูลฐาน	24
ความหมายของโลสต์ที่ค้นศึกษา	24
ความหมายของโลสต์ที่ค้นูปกรณ์	25
ความหมายของสื่อการสอน	26
ความหมายของนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	28
ประเภทของสื่อการสอน	29
คุณค่าของโลสต์ที่ค้นูปกรณ์	34
การจัดหาสื่อการสอน	36
การเลือกสื่อการสอน	37
การใช้สื่อการสอน	38

บทที่

หน้า

สื่อการสอนกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ	43
การติดตามผลการใช้สื่อการสอน	49
การฝึกสอน	50
ความสำคัญของการฝึกสอน	50
วัตถุประสงค์ของการฝึกสอน	52
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกสอน	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
4 ผลการวิจัย	64
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	108
ประวัติผู้เขียน	128

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 โรงเรียนที่นักศึกษาไปฝึกสอน	64
2 ที่พักของนักศึกษาขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัย	65
3 ที่พักของนักศึกษาขณะที่ฝึกสอน	66
4 ความรู้พิเศษของนักศึกษาฝึกสอน	67
5 ประสบการณ์ด้านงานครูก่อนฝึกสอน	68
6 ปัญหาในการสอนของนักศึกษาฝึกสอน	69
7 สิ่งที่นักศึกษายึดเป็นหลักในการสอน	70
8 วิธีการสอนที่นักศึกษานิยมใช้มาก	71
9 ปัญหาที่มักเกิดขึ้นเมื่อนักศึกษาสอนโดยวิธีบรรยายและใช้สื่อการสอนประกอบ	72
10 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสื่อการสอน	73
11 ความรู้สึกของนักศึกษาในช่วงเวลาที่ใช้สื่อการสอน	74
12 ความรู้สึกของนักศึกษาในช่วงที่ไม่ใช้สื่อการสอน	75
13 โอกาสที่นักศึกษาคงจะใช้สื่อการสอน	76
14 สาเหตุที่นักศึกษาไม่ผลิตสื่อการสอนเอง	77
15 การเรียนวิชาผลิตและการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน	78
16 เหตุผลสำคัญในการเลือกสื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน	79
17 การสำรวจสื่อการสอนที่วิทยาลัยหรือที่โรงเรียนฝึกสอนของนักศึกษาก่อน ออกฝึกสอน	80
18 ความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดหาสื่อการสอนสำหรับวิชาที่นักศึกษา ฝึกสอนอยู่	81

ตารางที่		หน้า
19	ระดับความรู้พื้นฐานของนักศึกษา เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน	82
20	ความสำคัญของลำดับชั้นในการสอนต่อการใช้สื่อการสอนของนักศึกษา	83
21	วิธีจัดหาสื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน	84
22	สื่อการสอนที่นักศึกษาผลิตได้เอง	85
23	ความเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับคุณภาพของสื่อการสอนที่นักศึกษาผลิตขึ้น ไว้เอง	86
24	การเตรียมการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน	87
25	ลักษณะการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน	88
26	ระดับการใช้สื่อการสอนของนักศึกษา เรียงจากน้อยไปหามาก	89
27	แนวปฏิบัติของนักศึกษาหลังจากใช้สื่อการสอนแล้ว	91
28	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสื่อการสอน	92
29	สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริการ การผลิตและการใช้สื่อการสอนของ นักศึกษาฝึกสอน	93